

III. - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *Ankara, İstanbul, Adana ve İçel illerinde evvelce ilân edilmiş bulunan sıkıyönetimin 5.1.1975 günü saat 24.00'e kadar uzatılmasına dair Başbakanlık tezkeresi (3/129)*

BAŞKAN — Gündemin birinci sırasında bulunan sıkıyönetimin bir ay süre ile uzatılmasına ilişkin Başbakanlık tezkeresini okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Kıbrıs'la ilgili genel durumun gerginliğini sürdürmesi nedeniyle halen Ankara, İstanbul, Adana ve İçel illerinde uygulanmakta olan Sıkıyönetimin, 5.1.1975 günü saat 24.00'e kadar bir ay süre ile uzatılmasının Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı, Bakanlar Kurulunca 30.11.1974 tarihinde uygun görülmüştür.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Ord. Prof. Sadi Irmak
Başbakan

BAŞKAN — Sayın üyeler; gruplar adına, söz almak üzere henüz Başkanlığa müracaat vaki olmamıştır. Şahsı adına Sayın Ali Acar, Hükümet adına da Millî Savunma Bakanı Sayın İlhami Sancar söz almıştır.

Sayın üyeler, Hükümet ve gruplar adına yapılacak konuşmalar 20 dakika, şahısları adına 10 dakika ile sınırlıdır.

Şimdi söz sırası Hükümet adına Millî Savunma Bakanı İlhami Sancar'ındır.

Sayın Sancar, buyurun efendim.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI İLHAMİ SANCAR (İstanbul Milletvekili) — Sayın Başkan, sayın üyeler;

Kıbrıs olaylarının takip ettiği vahim seyir karşısında savaşı gerektirecek bir durumun baş göstermesi nedeniyle, barış harekâtı ile birlikte Anayasamızın 124 ncü maddesi gereğince, 20.7.1974 tarihinden itibaren bir ay süre ile 14 ilimizde sıkıyönetim ilân edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 20.7.1974 tarihli ve 305 numaralı kararı ile onaylanan ve 19.8.1974 tarihli ve 304 numaralı, 19.9.1974 tarihli ve 307 numaralı kararlarıyla 10 ilimizde birer ay süreyle ve 4.11.1974 tarihli ve 308 numaralı kararı ile de 4 ilimizde 5.12.1974 günü saat 24.00'e kadar Sıkıyönetim uzatılmış bulunmaktadır.

Kıbrıs bunalımının devam etmesi nedeniyle halen Sıkıyönetim uygulanmakta olduğu Ankara, İstanbul, Adana ve İçel illerinde daha bir ay müddetle, yani 5.1.1975 günü saat 24.00'e kadar uzatılmasını gerektiren nedenleri kısaca arz etmek istiyorum.

Bunlar cümlelizinin malumu olmakla beraber, hafızaları tazelemek için, faydalı olduğu kanaatiyle arz ediyorum.

Politik nedenler: Yunanistan'da seçimlerden hemen sonra resmî ağızlar, Kıbrıs davasından vazgeçilmezliğini açıkça ifade ve ilân etmişlerdir. Yani Yunanistan'ın kati tutumunda yumuşama ihtimali çok zayıftır. Türkiye ise Kıbrıs politikasında değişiklik yapmayacağını ilân etmiştir. Tarafların bu tutumuna paralel olarak Kıbrıs hakkında henüz barış görüşmelerine başlanamamıştır.

Askerî durum :

Ada, Yunanistan tarafından devamlı olarak takviye edilmekte, gerilla eğitim ve tatbikatları sürdürülmekte ve tahrikler karşılıklı ateş açılmasına sebep olmaktadır. Ateşin yoğunluğu, bir çatışma ihtimali ve Rum savaş hazırlıkları her geçen gün biraz daha artmaktadır.

Yunanistan, silahlı kuvvetlerini güçlendirmeye ve modernleştirmeye devam etmektedir.

Diğer sebepler :

Birleşmiş Milletlerde alınan karar, Ada'daki yabancı askerî Ada'yı terk etmesi istikametindedir. İngilizlerin, İngiliz üslerine sığınmış Türkler ve Ada hakkında bilinen tutumlarında bir değişiklik olmamıştır.

Sıkıyönetime rağmen ülkemizde legal ve illegal örgütler, banka soygunu, gasp, yıkıcı beyanname ve yayın dağıtma gibi faaliyetler yeniden başlamıştır.

Aşırı uçlar ve bölücüler hızlı bir örgütlenme faaliyetleri içinde ve eyleme yöneliktirler.

Emniyet ve huzur ihtiyacı her geçen gün biraz daha artmaktadır.

Netice olarak; bundan önce sıkıyönetimi gerektiren koşullarda bir değişiklik meydana gelmemiştir. Kıbrıs problemi çözülememiş olarak bütün çıplaklık ve açıklığıyla ortada durmaktadır.

Bazı mihrakların Kıbrıs davamıza da zarar verebilecek eylem hazırlıkları içinde oldukları görülmektedir. Bu mihraklar faaliyete geçmek için sıkıyönetimin kalkmasını beklemektedirler. Böyle bir hal ülkenin huzurunu geniş ölçüde bozar. Böyle bir du-